EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2020 08 24
COM(2020) 470 final

2020/0223 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo Bulgarijai pagal Tarybos reglamentą (ES) 2020/672 suteikiama laikina parama nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Tarybos reglamente (ES) 2020/672 (toliau – SURE reglamentas) nustatyta teisinė sistema, pagal kurią valstybėms narėms, kurios dėl COVID-19 protrūkio patiria didelį ekonomikos sukrėtimą arba kurioms toks sukrėtimas gresia, teikiama Sąjungos finansinė parama. Parama pagal SURE skirta pirmiausia sutrumpinto darbo laiko tvarkos ar panašioms priemonėms, kuriomis siekiama apsaugoti darbuotojus ir savarankiškai dirbančius asmenis ir taip sumažinti nedarbo ir pajamų praradimo mastą, finansuoti, taip pat naudojama kaip papildoma priemonė tam tikroms su sveikata susijusioms priemonėms, visų pirma darbo vietoje, finansuoti.

2020 m. rugpjūčio 7 d. Bulgarija paprašė Sąjungos finansinės paramos pagal SURE reglamentą. Pagal SURE reglamento 6 straipsnio 2 dalį Komisija pasikonsultavo su Bulgarijos valdžios institucijomis, kad patikrintų, ar staiga smarkiai padidėjo faktinės ir numatytos išlaidos, tiesiogiai susijusios su dviem darbo užmokesčio subsidijų priemonėmis, nustatytomis reaguojant į COVID-19 pandemiją. Visų pirma, pagal abi priemones teikiamos darbo užmokesčio subsidijos įmonėms, kurių veiklos apimtis arba pajamos dėl COVID-19 protrūkio labai sumažėjo ir kurios be šių priemonių negalėtų išsaugoti darbo vietų. Mėnesinė darbo užmokesčio subsidija reikalavimus atitinkančioms įmonėms sudaro 60 % paramą gaunančių darbuotojų mėnesinio darbo užmokesčio neatskaičius mokesčių (įskaitant darbdavio socialinio draudimo įmokas).

Bulgarija pateikė Komisijai atitinkamą informaciją.

Atsižvelgdama į turimus įrodymus, Komisija siūlo Tarybai priimti įgyvendinimo sprendimą suteikti Bulgarijai finansinę paramą pagal SURE reglamentą pirmiau nurodytoms priemonėms remti.

• Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis

Šis pasiūlymas visiškai atitinka Tarybos reglamentą (ES) 2020/672, pagal kurį teikiamas pasiūlymas.

Šis pasiūlymas papildo kitą Sąjungos teisės priemonę, kuria teikiama parama valstybėms narėms ištikus nelaimei, – 2002 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2012/2002, įsteigiantį Europos Sąjungos solidarumo fondą (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 2012/2002). Kovo 30 d. priimtas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/461, kuriuo ta priemonė iš dalies keičiama siekiant išplėsti jos taikymo sritį į ją įtraukiant didelio masto ekstremaliąsias visuomenės sveikatos situacijas ir apibrėžti konkrečius tinkamus finansuoti veiksmus.

• Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis

Pasiūlymas yra dalis įvairių priemonių, parengtų reaguojant į dabartinę COVID-19 pandemiją, tokių kaip Atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyva, ir papildo kitas priemones, kuriomis remiamas užimtumas, pavyzdžiui, Europos socialinį fondą ir Europos strateginių investicijų fondą (ESIF) / „InvestEU“. Šis pasiūlymas, kuriuo suteikiama galimybė skolinti ir skolintis siekiant šiuo konkrečiu COVID-19 protrūkio atveju paremti valstybes nares, veiks kaip antroji gynybos linija: pagal jį bus finansuojamos sutrumpinto darbo laiko tvarkos ir panašios priemonės, padedančios apsaugoti darbo vietas ir taip nuo nedarbo rizikos apsaugoti darbuotojus ir savarankiškai dirbančius asmenis.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Šios priemonės teisinis pagrindas yra Tarybos reglamentas (ES) 2020/672.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Pasiūlymas parengtas atsižvelgiant į vienos iš valstybių narių prašymą ir parodo Europos solidarumą, valstybėms narėms, nukentėjusioms nuo COVID-19 protrūkio, teikiant Sąjungos finansinę paramą laikinų paskolų forma. Kaip antroji gynybos linija, tokia finansinė parama laikinai padeda vyriausybėms finansuoti padidėjusias viešąsias išlaidas, susijusias su sutrumpinto darbo laiko tvarkos ir panašiomis priemonėmis, siekiant padėti apsaugoti darbo vietas ir taip nuo nedarbo ir pajamų praradimo rizikos apsaugoti darbuotojus ir savarankiškai dirbančius asmenis.

Tokia parama padės nukentėjusiems gyventojams, taip pat padės sušvelninti tiesioginį socialinį ir ekonominį dabartinės COVID-19 krizės poveikį.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą. Juo neviršijama to, kas būtina priemonės tikslams pasiekti.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Kadangi pasiūlymą reikėjo parengti skubiai, kad Taryba spėtų laiku jį priimti, surengti konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis nebuvo įmanoma.

- **Poveikio vertinimas**

Kadangi pasiūlymas yra skubus, poveikio vertinimas nebuvo atliktas.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Komisija turėtų galėti sudaryti sutartis dėl skolinimosi finansų rinkose, kad perskolintų tokias lėšas finansinės paramos pagal priemonę SURE prašančiai valstybei narei.

Be valstybių narių teikiamų garantijų, sistemoje įtvirtintos kitos apsaugos priemonės, užtikrinančios jos finansinį patikimumą:

- griežtas ir konservatyvus požiūris į finansų valdymą;
- paskolų portfelio sudarymas apribojant koncentracijos riziką, metinę poziciją ir pernelyg didelę poziciją atskirų valstybių narių atžvilgiu, kartu užtikrinant, kad pakankamai išteklių būtų galima suteikti toms valstybėms narėms, kurioms jų labiausiai reikia, ir
- galimybės refinansuoti skolą.

2020/0223 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo Bulgarijai pagal Tarybos reglamentą (ES) 2020/672 suteikiama laikina parama nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2020 m. gegužės 19 d. Tarybos reglamentą (ES) 2020/672 dėl Europos laikinos paramos priemonės nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti (SURE) sukūrimo[1], ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) 2020 m. rugpjūčio 7 d. Bulgarija paprašė Sąjungos finansinės paramos, kad papildytų nacionalines pastangas mažinti COVID-19 protrūkio poveikį ir švelninti jo socialinius bei ekonominius padarinius darbuotojams;

(2) numatoma, kad COVID-19 protrūkis ir išskirtinės priemonės, kurias Bulgarija įgyvendino siekdama suvaldyti protrūkį ir jo socialinį, ekonominį bei su sveikata susijusį poveikį, turės didžiulį poveikį viešiesiems finansams. Pagal Komisijos 2020 m. pavasario prognozę buvo numatyta, kad iki 2020 m. pabaigos Bulgarijos valdžios sektoriaus deficitas ir skola sudarys atitinkamai 2,8 % ir 25,5 % bendrojo vidaus produkto (BVP). Remiantis Komisijos 2020 m. tarpine vasaros prognoze numatoma, kad 2020 m. Bulgarijos BVP sumažės 7,1 %;

(3) COVID-19 protrūkis imobilizavo didelę Bulgarijos darbo jėgos dalį. Dėl to Bulgarijoje staigiai smarkiai padidėjo viešosios išlaidos, susijusios su dviem darbo užmokesčio subsidijų priemonėmis, nurodytomis 4 ir 5 konstatuojamosiose dalyse;

(4) konkrečiai, Bulgarijos 2020 m. rugpjūčio 7 d. prašyme nurodytu 2020 m. kovo 30 d. Ministrų Tarybos nutarimu Nr. 55[2] nustatyta priemonė, pagal kurią teikiamos darbo užmokesčio subsidijos įmonėms, kurios dėl COVID-19 protrūkio savanoriškai arba pagal įstatymą sumažino veiklos apimtį arba sustabdė veiklą. Darbuotojai turi likti įdarbinti priemonės taikymo laikotarpiu ir po to tokį pat laikotarpį. Mėnesinė darbo užmokesčio subsidija reikalavimus atitinkančioms įmonėms sudaro 60 % paramą gaunančių darbuotojų mėnesinio darbo užmokesčio neatskaičius mokesčių (įskaitant darbdavio socialinio draudimo įmokas);

(5) be to, Bulgarijos 2020 m. rugpjūčio 7 d. prašyme nurodytu 2020 m. liepos 3 d. Ministrų Tarybos nutarimu Nr. 151[3] nustatyta priemonė, pagal kurią teikiamos darbo

[1] OL L 159, 2020 5 20, p. 1.

[2] 2020 m. kovo 30 d. Ministrų Tarybos nutarimas Nr. 55, iš dalies pakeistas 2020 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. 71 ir 2020 m. gegužės 28 d. nutarimu Nr. 106 (2020 m. balandžio 1 d. Oficialusis leidinys Nr. 31).

[3] 2020 m. liepos 3 d. Ministrų Tarybos nutarimas Nr. 151 (2020 m. liepos 7 d. Oficialusis leidinys Nr. 151).

užmokesčio subsidijos įmonėms, kurių pajamos dėl COVID-19 protrūkio sumažėjo mažiausiai 20 %. Darbuotojai turi likti įdarbinti priemonės taikymo laikotarpiu ir po to tokį pat laikotarpį. Mėnesinė darbo užmokesčio subsidija reikalavimus atitinkančioms įmonėms sudaro 60 % paramą gaunančių darbuotojų mėnesinio darbo užmokesčio neatskaičius mokesčių (įskaitant darbdavio socialinio draudimo įmokas);

(6) Bulgarija atitinka Reglamento (ES) 2020/672 3 straipsnyje nustatytas finansinės paramos prašymo sąlygas. Bulgarija pateikė Komisijai tinkamų įrodymų, kad faktinės ir numatomos viešosios išlaidos nuo 2020 m. vasario 1 d. padidėjo 511 000 000 EUR dėl nacionalinių priemonių, kurių imtasi siekiant sumažinti socialinį ir ekonominį COVID-19 protrūkio poveikį. Tai staigus smarkus padidėjimas, nes naujosios priemonės taikomos arba turėtų būti taikomos didelei įmonių ir darbo jėgos daliai Bulgarijoje;

(7) Komisija pagal Reglamento (ES) 2020/672 6 straipsnį pasikonsultavo su Bulgarija ir patikrino, ar staiga smarkiai padidėjo faktinės ir numatytos viešosios išlaidos, tiesiogiai susijusios su sutrumpinto darbo laiko tvarkos ir panašiomis priemonėmis, nurodytomis 2020 m. rugpjūčio 7 d. prašyme;

(8) todėl finansinė parama turėtų būti suteikta siekiant padėti Bulgarijai mažinti didelio ekonomikos sukrėtimo, kurį sukėlė COVID-19 protrūkis, socialinį ir ekonominį poveikį;

(9) šis sprendimas neturėtų daryti poveikio procedūrų, kurios gali būti pradėtos dėl vidaus rinkos veikimo iškraipymo, ypač pagal SESV 107 ir 108 straipsnius, rezultatams. Jis nėra viršesnis už reikalavimą, kad valstybės narės praneštų Komisijai apie galimos valstybės pagalbos atvejus pagal SESV 108 straipsnį;

(10) Bulgarija turėtų reguliariai informuoti Komisiją apie planuojamų viešųjų išlaidų įvykdymą, kad Komisija galėtų įvertinti, kokiu mastu Bulgarija įvykdė tas išlaidas;

(11) sprendimas suteikti finansinę paramą priimtas atsižvelgiant į esamus ir numatomus Bulgarijos poreikius, taip pat į kitų valstybių narių pagal Reglamentą (ES) 2020/672 jau pateiktus ar numatomus pateikti finansinės paramos prašymus, taikant vienodo požiūrio, solidarumo, proporcingumo ir skaidrumo principus,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Bulgarija atitinka Reglamento (ES) 2020/672 3 straipsnyje nustatytas sąlygas.

2 straipsnis

1. Sąjunga suteikia Bulgarijai paskolą, kuri neviršija 511 000 000 EUR. Ilgiausias vidutinis paskolos grąžinimo terminas – 15 metų.

2. Šiuo sprendimu suteiktos finansinės paramos prieinamumo laikotarpis yra 18 mėnesių nuo pirmos dienos po šio sprendimo įsigaliojimo.

3. Komisija Sąjungos finansinę paramą Bulgarijai teikia ne daugiau kaip aštuoniomis dalimis. Bet kuri dalis gali būti išmokama viena ar keliomis dalinėmis išmokomis. Pirmos dalies dalinių išmokų grąžinimo terminai gali būti ilgesni negu 1 dalyje nurodytas ilgiausias vidutinis grąžinimo terminas. Tokiais atvejais kitų dalinių išmokų grąžinimo terminai nustatomi taip, kad išmokėjus visas dalis būtų laikomasi 1 dalyje nurodyto ilgiausio vidutinio grąžinimo termino.

4. Pirma dalis išmokama įsigaliojus Reglamento (ES) 2020/672 8 straipsnio 2 dalyje numatytam paskolos susitarimui.

5. Bulgarija apmoka Reglamento (ES) 2020/672 4 straipsnyje nurodyto Sąjungos finansavimo išlaidas, susijusias su kiekviena dalimi, ir visus su finansavimu susijusius Sąjungos mokesčius ir išlaidas.

6. Dėl dalių dydžio ir išmokėjimo, kaip ir dėl dalinių išmokų dydžio, sprendžia Komisija.

3 straipsnis

Bulgarija gali finansuoti šias priemones:

(a) įmonėms skirtas darbo užmokesčio subsidijas, nustatytas 2020 m. kovo 30 d. Ministrų Tarybos nutarimu Nr. 55;

(b) įmonėms skirtas darbo užmokesčio subsidijas, nustatytas 2020 m. liepos 3 d. Ministrų Tarybos nutarimu Nr. 151.

4 straipsnis

Bulgarija iki [*DATA*: *šeši mėnesiai po šio sprendimo paskelbimo*], o po to – kas šešis mėnesius informuoja Komisiją apie numatytų viešųjų išlaidų įvykdymą, kol tos numatytos viešosios išlaidos bus visiškai įvykdytos.

5 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Bulgarijos Respublikai.

6 straipsnis

Šis sprendimas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas